

Στο Αρχείο
Παύλου
Υγιούς του Εξίου μας

Ομιλία Προέδρου ΟΕΟΑ Αθήνα 2004
Γιάννας Αγγελοπούλου-Δασκαλάκη
Εκδήλωση: Εθελοντισμός Αθήνα 2004
Intercontinental, Τρίτη 30 Ιανουαρίου 2001

Κυρίες και κύριοι,

Φίλες και φίλοι,

Εκ μέρους όλων των ανθρώπων του 2004 σας καλωσορίζω στη σημερινή μας συνάντηση.

Η παρουσία σας μας δίνει χαρά και δύναμη.

Η παρουσία του Πρωθυπουργού σήμερα εδώ αποτελεί για όλους μας ξεχωριστή τιμή.

Η σημερινή μέρα είναι ιδιαίτερη. Εγκαινιάζουμε μια από τις πιο σημαντικές πλευρές του ΑΘΗΝΑ 2004: την οργάνωση και προώθηση του Ολυμπιακού Εθελοντισμού. Και μαζί μ' αυτό, ανοίγουμε τη συζήτηση για την ευρύτερη συμμετοχή της κοινωνίας στην ωραία πορεία προς το 2004. Η σημασία της προσπάθειας την οποία ξεκινάμε σήμερα είναι θεμελιώδης. Ίσως να μην είναι γνωστή σε όλους. Γι' αυτό ακριβώς θα πρέπει από την αρχή να δοθούν ορισμένες εξηγήσεις για το πραγματικό νόημα του εθελοντικού εγχειρήματος. Να καταθέσω εξ αρχής μερικές διευκρινίσεις:

1. Ο εθελοντισμός δεν αποτελεί μίαν απλώς χρήσιμη, ίσως και αναγκαία, αλλά σε τελική ανάλυση επικουρική πτυχή των Ολυμπιακών Αγώνων.
2. Ο Εθελοντισμός δεν στοχεύει απλώς να υπηρετήσει τις λειτουργικές ανάγκες μιας τεράστιας σε όγκο και σε σημασία οργανωτικής προσπάθειας και να συνδράμει ενεργά στο να «πάνε όλα καλά».
3. Ο εθελοντισμός δεν αποβλέπει κατά κανένα τρόπο στην «εξοικονόμηση» εθνικών πόρων αντλώντας «δωρεάν» εργασία από εκείνους που δέχονται να προσφέρουν αφιλοκερδώς τις υπηρεσίες τους.

Ας το πούμε λοιπόν απερίφραστα: όσο «χρήσιμος» και εάν είναι ο Εθελοντισμός, από τεχνική άποψη, αγώνες θα μπορούσαν κάλλιστα να διεξάγονται ακόμα και χωρίς Εθελοντές. Αυτό άλλωστε συμβαίνει στις περισσότερες μεγάλες εκδηλώσεις, αθλητικές, πολιτιστικές ή άλλες. Η σημασία του εθελοντισμού βρίσκεται λοιπόν αλλού: Δίχως τον Εθελοντισμό, οι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν θα ήταν Ολυμπιακοί Αγώνες. Θα ήταν «κάτι άλλο». Πολύ μικρότερης συμβολικής σημασίας και πολύ πιο πεπερασμένης ιδεολογικής εμβέλειας. Θα ήταν μια μεγάλη αθλητική διοργάνωση όπως πολλές άλλες. Δεν θα είχε όμως τίποτε το ιδιαίτερο.

Ο Ολυμπιακός Εθελοντισμός είναι κάτι το εντελώς διαφορετικό, κάτι το πολύ πιο σημαντικό, κάτι το πολύ πιο ριζικό. Αποτελεί αναπόσπαστο συστατικό μέρος της αθάνατης Ολυμπιακής ιδέας, μιας ιδέας η οποία στοχεύει να μετουσιώσει την αθλητική άμιλλα σε πανανθρώπινο ιδεώδες. Και με αυτή την έννοια ο Εθελοντισμός δεν συμπληρώνει απλώς, αλλά

κυριολεκτικά θεμελιώνει την οικουμενική ηθική διάσταση του Ολυμπισμού. Η εθελούσια και αυθόρμητη συμμετοχή μυριάδων είναι ακριβώς εκείνη που προσδίδει στους αγώνες την πανανθρώπινη αίγλη τους. Ανθρώπων όλων των ηλικιών και των ειδικοτήτων οι οποίοι δρουν με μόνο γνώμονα να καταστήσουν τη μοναδική Ολυμπιακή διοργάνωση όσο γίνεται πιο άρτια, γιορτινή, όμορφη και συμβολικά πειστική. Οι άνθρωποι αυτοί, οι εθελοντές προσφέρουν λίγες εβδομάδες από τη ζωή τους και δείχνουν έτσι ότι εναπόκειται στη βούληση των ανθρώπων να ομορφαίνουν και να αλλάζουν τη ζωή τους. Αυτό ακριβώς είναι το μήνυμα. Ότι μπορούμε να αλλάζουμε τα πράγματα.

Ειδικά στις δημοκρατικές χώρες, ο Εθελοντισμός δίνει ένα μέτρο για την ποιότητα και εμβέλεια της δικής μας δημοκρατίας. Και την ποιότητα της δικής μας δημοκρατίας θέλουμε να την δείξουμε σε όλους.

Αναλάβαμε – μην το ξεχνούμε - τους Αγώνες του 2004 στην Ελλάδα μετά από μια μακρόχρονη εθνική προσπάθεια. Πρέπει λοιπόν να πετύχουμε, και θα πετύχουμε. Θα πετύχουμε οργανωτικά, και θα πετύχουμε ηθικά. Ίσως δε ειδικά σε ό,τι αφορά τη χώρα μας η ηθική επιτυχία να έχει ακόμα μεγαλύτερη σημασία από την οργανωτική. Διότι δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι σε αυτό ακριβώς να συνίσταται και η μοναδικότητα του ΑΘΗΝΑ 2004: οι Αγώνες θα διεξαχθούν στη χώρα που δημιούργησε την Ολυμπιακή Ιδέα και αιώνιες αξίες που την εμπυχώνουν. Θα διεξαχθούν στην πόλη που γέννησε τη δημοκρατία και τον πολιτικό πολιτισμό.

Είμαστε λοιπόν υποχρεωμένοι όχι μόνο να εφαρμόσουμε τα Ολυμπιακά ιδανικά, αλλά και να τα προωθήσουμε ακόμα πιο πέρα από τους άλλους. Στην αυγή της νέας χιλιετίας εμείς, καλούμαστε να αποδείξουμε σε όλους

ότι, περισσότερο από ποτέ, τα ιδεώδη που από εδώ ξεκίνησαν στην αυγή της Ιστορίας μπορούν να αποτελούν πηγή αιώνιας έμπνευσης για το σήμερα και το αύριο. Και ότι εμείς, ως θεσμοφύλακες της ιστορικής αυτής κληρονομιάς είμαστε σε θέση να τα εφαρμόσουμε και να τα φέρουμε στα μέτρα του σύγχρονου κόσμου καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον. Το στοίχημα είναι δύσκολο: είμαστε υποχρεωμένοι να το αναλάβουμε τόσο ως Έλληνες, όσο και ως ισότιμα μέλη της διεθνούς κοινότητας.

Καλούμαστε να δικαιώσουμε την πεποίθηση ότι η υλική και τεχνολογική πρόοδος θα πρέπει να βαδίζει χέρι χέρι με την ενεργό συμμετοχή των εν κοινωνία ζώντων ανθρώπων. Και αυτό δεν μπορεί να γίνει αν δεν παραμείνουμε προσανατολισμένοι στην πανάρχαια ιδέα του μέτρου και της αξιοπρέπειας του ανθρώπου. Του ανθρώπου, ο οποίος είναι και πρέπει να είναι το μέτρο των πάντων.

Η ιδέα του εθελοντισμού, και το αίτημα να αναλαμβάνουν όλοι τις ατομικές τους ευθύνες στις κοινές προσπάθειες είναι λοιπόν μια παλαιά ιδέα που οφείλει να μας απασχολήσει όλους από μια νέα οπτική γωνιά. Ο νέος κόσμος, ο κόσμος του μέλλοντος μπορεί να χτισθεί μόνον από κοινού. Δίνοντας σε όλους τη δυνατότητα να δοκιμάσουν όχι μόνο τις ικανότητες και την πράξη τους, αλλά και τη διάθεση τους να συμβάλουν, ο Ολυμπιακός Εθελοντισμός προοιωνίζεται τις νέες στάσεις ζωής που πρέπει να γίνουν κτήμα όλων των πολιτών σε όλες τις χώρες. Όπως συμβαίνει με όλες τις μεγάλες ιδέες, έτσι και ο ανα-προσανατολισμός του Ανθρώπου προς την ατομική προσφορά, την ατομική συμμετοχή και την ατομική ευθύνη δοκιμάζεται μονό στην πράξη. Πρέπει να προβληματισθούμε και πάλι για το νόημα του αρχαίου ιδεώδους σύμφωνα με το οποίο οι άνθρωποι αξιολογούνταν κατ'εξοχήν ανάλογα

με τη συμβολή τους στο ευ ζην της Πολιτείας. Τότε, οι «ιδιώτες», εκείνοι που κλεισμένοι στον εαυτό τους αδιαφορούσαν για τα κοινά ήσαν παράδειγμα προς αποφυγήν. Σήμερα, η ανθρωπότητα ολόκληρη αναζητεί νέους τρόπους και νέα συλλογικά πρότυπα συμπεριφορών για να μπορέσει να επιταχύνει την πρόοδο δίχως όμως να περιπέσει στην αλαζονεία της Ύβρης.

Μαζί όμως με την ηθική της ενεργού συμμετοχής, ο Εθελοντισμός επαγγέλλεται και την ηθική της άδολης χαράς. Η οικουμενική Ολυμπιακή Εορτή δεν αφορά μόνον τους Αθλητές που μετέχουν στην ευγενική αθλητική άμιλλα, ούτε εκείνους που καλούνται να παρακολουθήσουν το μεγαλειώδες θέαμα της αδάμαστης βούλησης του αγωνιζόμενου ανθρώπου. Οι Εθελοντές είναι κατ'εξοχήν εκείνοι που θα γευθούν την απόλαυση της άμεσης επαφής και συνεργασίας με ανθρώπους οι οποίοι ανήκουν σε άλλες πολιτιστικές ομάδες. Μιλάνε άλλες γλώσσες. Σκέφτονται διαφορετικά από εμάς. Θα νοιώσουν με τον πιο άμεσο τρόπο, ότι εκείνα που ενώνουν τους ανθρώπους είναι περισσότερα και σημαντικότερα από εκείνα που τους χωρίζουν.

Για εμάς ειδικά τους Έλληνες, ο Εθελοντισμός έχει και μιαν άλλη πρόσθετη εθνική διάσταση. Η οργάνωση του ΑΘΗΝΑ 2004 αποτελεί αναμφισβήτητα τη μεγαλύτερη ειρηνική πρόκληση που γνώρισε ποτέ η πατρίδα μας. Όχι μόνον επειδή αυτοί καθεαυτοί οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι το μεγαλύτερο και ευρύτερο ίσως διεθνές γεγονός. Θα έλθουν στην Αθήνα αθλητές και εκπρόσωποι από χώρες, από ολόκληρη δηλαδή την υφήλιο. Και αυτό αρκεί για να είναι στραμμένα πάνω μας βλέμματα όλου του κόσμου. Αλλά δεν είναι μόνον αυτό. Ακόμα σημαντικότερο είναι ίσως το γεγονός ότι οι Αγώνες αυτοί, για πρώτη φορά μετά την αναβίωση τους το 1896, διεξάγονται και πάλι εδώ, στη μικρή χώρα που τους

επινόησε και τους γέννησε. Καλούμαστε λοιπόν να δείξουμε ότι η Ελλάδα δεν έπαψε ποτέ να είναι ο οικουμενικός τόπος της ειρήνης, του πολιτισμού, της φιλοξενίας, του μέτρου και της φαντασίας.

Ο Ολυμπιακός Εθελοντισμός είναι λοιπόν μια ευκαιρία για όλους τους Έλληνες να συμμετάσχουν στην πανηγυρική επιβράβευση της εθνικής μας προόδου. Όλοι οι Έλληνες, σε οποιαδήποτε χώρα και αν διαμένουν μπορούν και οφείλουν να προσφέρουν τις μικρές ή μεγάλες δυνάμεις τους στο κοινό όραμα. Όλοι μπορούν να δοκιμασθούν στην υπηρεσία των πανανθρώπινων αξιών που εκφράζονται μέσα από τις «δικές μας» Ολυμπιακές ιδέες. Όλοι καλούνται να δείξουν ο καθένας με τον τρόπο του ότι μπορούν και θέλουν να αναλάβουν την ευθύνη που τους αναλογεί και τους αρμόζει. Οι Έλληνες είμαστε ικανοί και άξιοι για τα πάντα.

Και έτσι, όλοι θα μπορούμε να υπερηφανευόμαστε ότι στην ώρα αυτή της πρόκλησης σταθήκαμε στο πλευρό της χώρας μας βοηθώντας στην οργάνωση μιας εκδήλωσης, που άλλη όμοιά της δεν θα έχει υπάρξει ποτέ. Όλοι θα έχουμε συμβάλει στη μεγαλειώδη εορτή της ειρήνης και της συνεργασίας.

Και ο καθένας θα μπορεί τότε να λέει: «ήμouνα και εγώ εκεί».